

## ชีวประวัติและผลงานสำคัญของพระพรหมวชิรญาณ (ปสฤทธ์ เขมังกโร)

พระพรหมวชิรญาณ ดำรงตำแหน่งกรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร และ ประธานกรรมการอำนวยการวัดธัมมมาราม นครชิคาโก รวมทั้ง ประธานโครงการ (เจ้าอาวาส) วัดนวมินทราชูทิศเฉลิมพระเกียรติฯ เมืองบอสตัน สหรัฐอเมริกา ท่านเป็นพระสงฆ์ฝ่ายเถรวาท ที่อุทิศกายใจปฏิบัติศาสนกิจทั่วทุกภูมิภาค ไม่เว้นแต่ชนบทด้อยพัฒนา และพื้นที่ห่างไกลในประเทศไทย ตลอดจน ต่างถิ่นต่างแดนที่มีความผิดแผกแตกต่างจากมาตุภูมิ ทั้งในสภาพดินฟ้าอากาศ อาหาร ประชากร ทัศนคติ และวัฒนธรรมประเพณี แม้จะประสบอุปสรรคปัญหานานับประการ แต่สามารถปฏิบัติศาสนกิจต่างๆ จนบรรลุผลตามเป้าหมาย ยึดมั่นอุดมการณ์ทำงานด้วยความอดทน โดยใช้เมตตาและปัญญาเป็นแนวปฏิบัติศาสนกิจตามพระธรรมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อประโยชน์สุขต่อส่วนรวม ท่านเป็นพระสงฆ์ไทยรุ่นแรกๆ ที่เริ่มบุกเบิกสร้างวัดไทยในสหรัฐอเมริกา โดยให้มีศูนย์ปฏิบัติการฐานภายในวัด เช่นเดียวกับที่ประเทศไทย คือ วัดยานนาวา ทั้งยังสนับสนุนให้วัดเป็นศูนย์กลางการรักษาและเผยแผ่ศิลปวัฒนธรรมไทยในประเทศแถบตะวันตก ท่านเป็นพระเถระผู้มีประสบการณ์จากการปฏิบัติศาสนกิจ และทำหน้าที่พระธรรมทูตเผยแผ่พระพุทธศาสนามาตลอดระยะเวลากว่า ๕๐ ปี มีวิสัยทัศน์ทางพระพุทธศาสนาที่กว้างไกล โดยเชื่อมโยงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ผลงานของท่านมีมากมายหลายด้าน นอกจากการสร้างวัดไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาแล้ว ยังสร้างโรงพยาบาลสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดอุบลราชธานี สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้ความรู้แก่ภิกษุสามเณร บูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุต่างๆ รวมทั้งจัดตั้งสถานีโทรทัศน์โลกพระพุทธศาสนาเฉลิมพระเกียรติฯ วัดยานนาวา (WBTv) เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปทั่วโลก จนเป็นที่ประจักษ์ชัดในวงการสงฆ์ ราชการบ้านเมือง และในหมู่ประชาชน

นอกจากนี้ พระพรหมวชิรญาณยังเป็นผู้ที่มีความโดดเด่นด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้ศาสนาเป็นแก่นในการพัฒนาทั้งพระภิกษุ สามเณร นิสิต นักศึกษา และประชาชน มากกว่า ๕๐ ปี นับเป็นพระสงฆ์ที่มีคุณูปการอย่างยิ่งต่อพระพุทธศาสนา ท่ามกลางกระแสสังคมในปัจจุบัน

## ๑ ชีวิตประวัติ<sup>๓</sup>

พระพรหมวชิรญาณ กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

นามเดิม ปสฤทธ์ ฉายา เขมงโกโร นามสกุล สุทธิพันธ์ อายุ ๗๘ พรรษา ๕๕ วิทย์ฐานะ ป.ธ.๓, น.ธ.เอก, พธ.ด.(กิตติมศักดิ์)จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร, คบ.ด.ปริญญาครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ปบ.ด. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ, ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาสังคมศาสตร์ (Doctor of Philosophy in Social Science) จากมหาวิทยาลัย New Port University, California, U.S.A., ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสยาม กรุงเทพมหานคร, ปริญญาอักษรศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (กิตติมศักดิ์) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ปริญญาครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (กิตติมศักดิ์) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, ปริญญาครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (กิตติมศักดิ์) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

พระพรหมวชิรญาณ มีชาติภูมิเป็นชาวอุบลราชธานี เกิดวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๐ ณ บ้านยางน้อย ตำบลก่อเอ้ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี บิดาชื่อ ขุนก่อเอ้อุกฤษ (ผา) มารดาชื่อ นาง ก่อเอ้อุกฤษ (ตา) บรรพชาเมื่อวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๑ อุปสมบทเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ณ พระอุโบสถวัดจักรวรรดิราชาวาสวรมหาวิหาร แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร โดยมีพระธรรมธีรราชมหามุนี (ธีร์ ปุณณโก ป.ธ. ๙) เจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาส (ภายหลังได้รับพระราชทานสถาปนาเป็นสมเด็จพระธีรญาณมุนี) เป็นพระอุปฌาย์ พระวินัยกิจโกศล (อิน ติสสโร ป.ธ. ๖) ผู้ช่วยเจ้าอาวาส (ภายหลังได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นราช ที่พระราชปัญญามุนี) เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระมหาบุญมา ทีปธมโม ป.ธ. ๖ (ภายหลังได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะ เจ้าคณะรองชั้นหิรัญบัฏ ที่พระพุทธิวงศมุนี) อดีตเจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาส เป็นพระอนุสาวนาจารย์

<sup>๓</sup> ดูรายละเอียดใน พระพรหมวชิรญาณ (ประสิทธิ์ เขมงโกโร), *พรหมวชิรญาณนิพนธ์*, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งฯ จำกัด, ๒๕๔๔), หน้า ๖๕-๗๒.

## ๒ ตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ภายในประเทศไทย

ปัจจุบัน พระพรหมวชิรญาณดำรงตำแหน่งกรรมการมหาเถรสมาคม ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๐ เจ้าอาวาสวัดยานนาวา แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตำแหน่งตามบทบาททางศาสนาได้ ดังนี้

### ตำแหน่งหน้าที่ทางการคณะสงฆ์

- พระอุปัชฌาย์ประเพณีวิสามัญ
- กรรมการมหาเถรสมาคม
- เจ้าอาวาสวัดยานนาวา พระอารามหลวง กรุงเทพมหานคร
- เจ้าสำนักเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร
- เจ้าสำนักปฏิบัติธรรมประจำกรุงเทพมหานคร แห่งที่ ๑ วัดยานนาวา
- ผู้อำนวยการศูนย์พระสงฆ์นักเผยแผ่ธรรมเพื่อพัฒนาสังคมแห่งประเทศไทย (ศูนย์พระสงฆ์อาสาสมัคร จัดพระสงฆ์เข้าสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมอาชีวะและมหาวิทยาลัย) ตามคำขอของสถาบันต่างๆ สังกัดสำนักเรียนวัดยานนาวา
- ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและเผยแผ่การพระศาสนาแห่งประเทศไทย
- ผู้ดูแลวัดพุทธธรรม เมืองวิลโลบรูค มลรัฐอิลลินอยส์ ตามข้อเสนอขอของคณะกรรมการวัดและประธานสมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา โดยมหาเถรสมาคมเป็นผู้มอบหมายให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๐

### ตำแหน่งหน้าที่พิเศษในประเทศไทย

- ประธานกรรมการอุปถัมภ์สำนักเรียนและสำนักปฏิบัติธรรม วัดยางน้อย ตำบลก่อเอ้ อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี
- ประธานกรรมการมูลนิธิพระพุทธโลกนาถสุโขทัย วัดยางน้อย ตำบลก่อเอ้ อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี
- กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
- กรรมการร่างหลักสูตรอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศของคณะสงฆ์ไทย โดยสมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดำเนินการในนามของคณะสงฆ์ไทย

-ประธานที่ปรึกษาโครงการส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ บ้านยางน้อย ตำบลก่อเอ้ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี

-ประธานที่ปรึกษากองทุน“เทพประสิทธิ์” เพื่อโครงการส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ บ้านยางน้อย จังหวัดอุบลราชธานี

-กรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดการศึกษาการศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนไทยในต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ

-กรรมการอุปถัมภ์โครงการอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศ

-ที่ปรึกษามูลนิธิกาญจนบารมี ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

-ประธานที่ปรึกษาฝ่ายบรรพชิตมูลนิธิ ๕ ธันวาคมหาราช

-ประธานโครงการโรงพยาบาล ๕๐ พรรษามหาวิชราลงกรณ

-ประธานกรรมการโครงการพัฒนาการศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ และการส่งเสริมการปฏิบัติธรรม วัดยานนาวา เฉลิมพระเกียรติฯ

-ประธานมูลนิธิโรงพยาบาล ๕๐ พรรษามหาวิชราลงกรณ

-ประธานมูลนิธิพระรัตนตรัย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

-สภานายกสภาธรรมกถึกแห่งคณะสงฆ์ไทย เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

-ที่ปรึกษาสมาคมความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

-กรรมการสภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจังหวัดอุบลราชธานี

-ที่ปรึกษาสมาคมพัฒนาแพทย์แผนไทยแห่งประเทศไทย

-ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๘

-ประธานกรรมการอำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์โลกพระพุทธศาสนา เฉลิมพระเกียรติฯ

(World Buddhism Television: WBTV)

### ๓ ตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ในต่างประเทศ

-ประธานกรรมการอำนวยการวัดธัมมาราม นครชิคาโก

-ประธานกรรมการอำนวยการวัดพุทธธรรม สหรัฐอเมริกา

-ประธานโครงการสร้างวัดนวมินทรราชูทิศ ศูนย์วิปัสสนากรรมฐาน และศูนย์วัฒนธรรมอเมริกัน-ไทย นครบอสตัน สหรัฐอเมริกา เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสฉลอง

สิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พ.ศ.๒๕๔๙ และเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ.๒๕๕๐ ในพระสังฆราชูปถัมภ์สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

- ประธานโครงการสร้างวัดนวมินทรราชูทิศ เมืองลียง ประเทศฝรั่งเศส
- ประธานกรรมการอำนวยการวัดนวมินทรราชูทิศ นครบอสตัน สหรัฐอเมริกา
- ประธานอุปถัมภ์และที่ปรึกษาในการสร้างวัดพุทธลาว รัฐอิลลินอยส์ เพื่อพระสงฆ์และชาวลา

อพยพในรัฐอิลลินอยส์

- ประธานอุปถัมภ์และที่ปรึกษาในการสร้างวัดพุทธเขมร รัฐอิลลินอยส์ เพื่อพระสงฆ์และชาว

เขมรอพยพในรัฐอิลลินอยส์

- กรรมการอุปถัมภ์ที่ปรึกษาวัดพุทธาวาส นครฮิวสตัน
- กรรมการอุปถัมภ์ที่ปรึกษาวัดพุทธรังษี นครไมอามี
- กรรมการอุปถัมภ์และที่ปรึกษาสมาฆชาตสังฆไทยในสหรัฐอเมริกา
- รองประธานอำนวยการสร้างวัดพุทธสิริราชคฤห์ เมืองราชคฤห์ ประเทศอินเดีย

#### ๔ เกียรติคุณพิเศษที่ได้รับ

##### เกียรติคุณพิเศษที่ได้รับในประเทศ

พ.ศ.๒๕๓๕ ได้รับพระราชทานเสาเสมาธรรมจักรและเกียรติบัตร ในฐานะผู้ทำคุณประโยชน์ต่อ พระพุทธศาสนา สาขาเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ ในวันวิสาขบูชา ๒๕๓๕

พ.ศ.๒๕๓๘ ได้รับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาสังคมศาสตร์ (พธ.ด.) จาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ.๒๕๔๓ ได้รับปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการศึกษาศาสตร์ (คบ.ด.) จากสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

พ.ศ.๒๕๔๓ ได้รับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ (ปบ.ด.) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาสังคมศาสตร์ (Doctor of Philosophy in Social Science) จากมหาวิทยาลัย New Port University, California, U.S.A.,

---

<sup>๔</sup> ดูรายละเอียดใน พระพรหมวชิรญาณ (ประสิทธิ์ เขมังกโร), **พรหมวชิรญาณนิพนธ์**, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งฯ จำกัด, ๒๕๔๔), หน้า ๙๘-๑๐๐.

พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาบริหารการศึกษา (ศบ.ด.) จากมหาวิทยาลัยสยาม

พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้รับพระราชทานรางวัลมหิดลวรานุสรณ์

พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับรางวัลพุทธคุณูปการ ประเพณีท้าวซันเกียรติคุณ จากคณะกรรมการ การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้รับรางวัลผู้นำชาวพุทธโลก จากองค์กรยุวพุทธิกสัมพันธ์โลก

พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้รับปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

#### เกียรติคุณพิเศษที่ได้รับในต่างประเทศ

พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้รับโล่เกียรติคุณ Distinguished Award สังคมสงเคราะห์ชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชีย จาก The Board of Directors of Asian Human Service of Chicago

พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับเกียรติบัตรยกย่องให้เป็นพลเมืองกิตติมศักดิ์แห่งมหานครชิคาโก (City Of Chicago) มีศักดิ์และสิทธิในด้านการเผยแผ่ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมไทยอันดีงาม ในมหานครชิคาโก และมลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา

พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับเกียรติบัตรแสดงความขอบคุณจาก Richard M. Daley นายกเทศมนตรีมหานครชิคาโก ในฐานะผู้บำเพ็ญคุณประโยชน์ต่อชุมชนชาวเอเชีย และชาวอเมริกัน ในมหานครชิคาโก

พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้รับเกียรติบัตรยกย่องเชิดชูจาก Mr. Paul Simon วุฒิสมาชิกแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ในฐานะ “ผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทยในสหรัฐอเมริกา ด้วยความวิริยะอย่างยิ่ง”

พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับเกียรติบัตรจาก Richard M. Daley นายกเทศมนตรีมหานครชิคาโก ประกาศยกย่องให้วันที่ ๒๔ พฤษภาคม (ซึ่งเป็นวันคล้ายวันเกิดของพระพรหมวชิรญาณ) ของทุกปี เป็น “วันเผยแผ่พระพุทธศาสนา และวัฒนธรรมประเพณีไทย ในมหานครชิคาโก สหรัฐอเมริกา”

พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับเกียรติบัตรยกย่องชมเชยจาก George H. Ryan ผู้ว่าการรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา ในฐานะ “ผู้เผยแผ่ศาสนาและสงเคราะห์ชาวไทยและชาวต่างประเทศในสหรัฐอเมริกา ด้วยความวิริยะอุตสาหะยิ่ง”

พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาสังคมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก Doctor of Philosophy in Social Science, New Port University, California, U.S.A.

## ๕ สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้รับฐานานุศักดิ์ ในพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (ธีร ปุณณมहाเถร ป.ธ.๙) ที่พระครูปลัดสุวัฒนธีรคุณ

พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับฐานานุศักดิ์ ในสมเด็จพระธีรญาณมุนี (ธีร ปุณณมहाเถร ป.ธ.๙) ที่พระครูปลัดสัมพิพัฒน์ธีรอาจารย์

พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้รับพระราชทานตั้งสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่พระสุธีรัตนารักษ์

พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่พระราชรัตนารักษ์

พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นเทพที่พระเทพประสิทธิมนต์

พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นธรรม ที่พระธรรมวชิรญาณ

พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นระดับพระราชาคณะชั้นเจ้าคณะรองที่พระพรหมวชิรญาณ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๔